

14. február 2018

Rastúca ekonomika naďalej ťahá daňové príjmy nahor

Prognóza daňových a odvodových príjmov na roky 2017 až 2021 (február 2018)

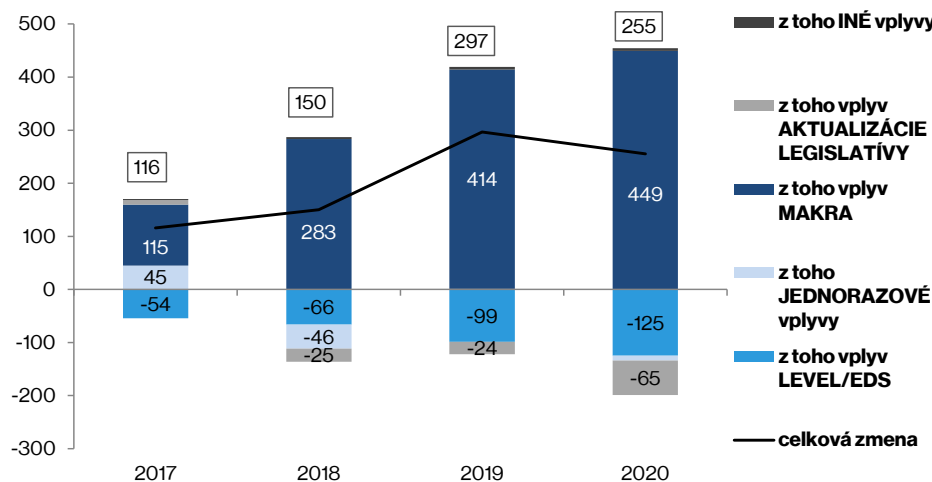
Peter Harvan a Jana Palkovičová

Prognózu daňových a odvodových príjmov revidujeme v celom horizonte prognózy nahor o 150 až 255 mil. eur (0,2 až 0,3 % HDP) v porovnaní so septembrom. Rast platov a spotreby domácností sa pozitívne prejaví na príjmoch verejnej správy. Dodatočné príjmy získajú najmä Sociálna poisťovňa a verejné zdravotné poistenie, zatiaľ čo štátna kasa má zo silnejšieho trhu práce menší úžitok.

Daňové príjmy rastú na celom horizonte prognózy

V rokoch 2018 až 2020 zvyšujeme odhad daňových a odvodových príjmov¹ o 150 až 297 mil. eur (Graf 1). Vyšší odhad vychádza z aktuálneho výberu daní a odvodov ako aj novej makroekonomickej prognózy. Za vyšším výberom stojí najmä pozitívna situácia na trhu práce a rastúca spotreba domácností. Aktualizácia legislatívy už uvažuje s postupným oslobodením 13. a 14. platu od daní a odvodov a má celkovo negatívny vplyv na príjmy. Pokračuje zlepšenie efektívnosti výberu pri DPH a na vybraných daniach predbieha vývoj makroekonomickej základne príjmy s vplyvom na efektívnu daňovú sadzbu (EDS).

Graf 1: Zmena prognózy daňovo-odvodových príjmov oproti septembru 2017 (v mil. eur)

zdroj: IFP, UloziskoIFP

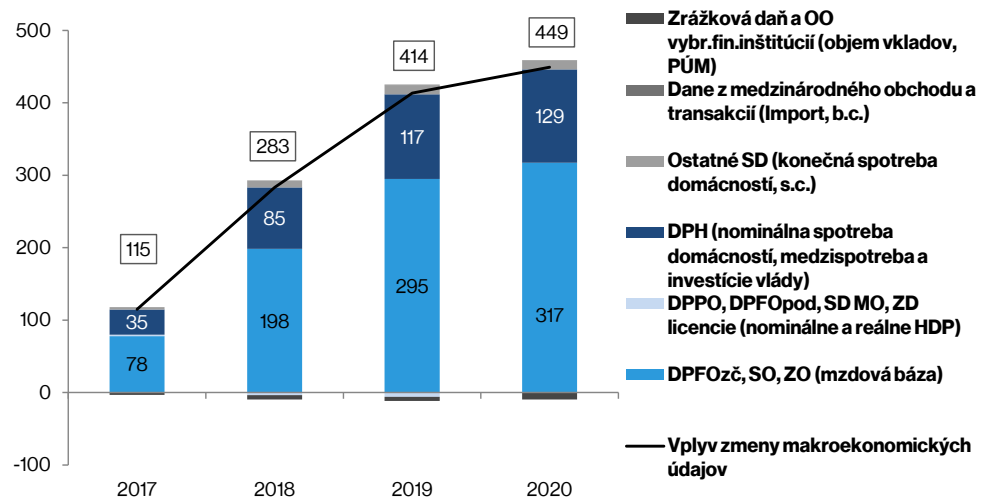
Mzdová báza a spotreba domácnosti tlačia daňové príjmy nahor

Odhadovaný silnejší vývoj ekonomiky zvyšuje príjmy v celom horizonte prognózy (Graf 2).

Za zlepšením príjmov stojí najmä vyššia mzdová báza, s čím sú spojené vyššie mzdy a rast zamestnanosti. Prognóza miezd už zahŕňa zvyšovanie príplatkov za prácu v noci, cez víkend a počas sviatkov. Príjmy z DPH rastú najmä vplyvom silnejúcej spotreby domácností.

¹ Ďalej len daňových príjmov.

Graf 2: Vplyv makroekonomickej prognózy na aktualizáciu odhadu daní² (v mil. eur)

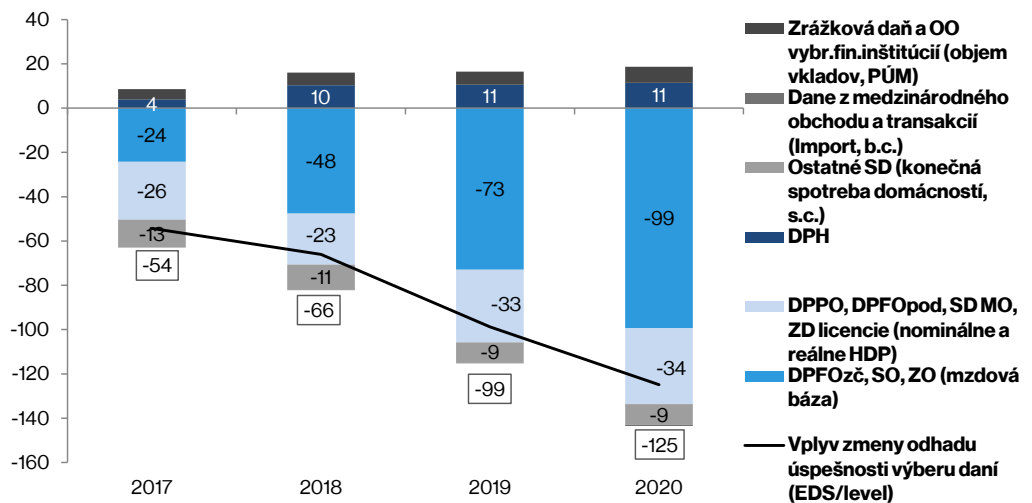

zdroj: IFP, UložiskoIFP

Aktualizujeme EDS

V porovnaní s predchádzajúcou prognózou revidujeme odhad EDS pri rastúcej úspešnosti výberu DPH. Rast mzdovej bázy v roku 2017 predbieha príjmy z trhu práce, čo negatívne pôsobí na EDS. Za revíziu vplyvu EDS je aj mierne negatívnejšie finálne zúčtovanie DPPO za rok 2016 a pomalší než očakávaný rast príjmov z hlavných spotrebných daní.

Graf 3: Vplyv zmeny odhadu úspešnosti výberu (EDS) na prognózu daní (v mil. eur)

zdroj: IFP, UložiskoIFP

Nová legislatíva

Aktualizácia legislatívy má spolu negatívny vplyv na príjmy vo všetkých rokoch prognózy (Tabuľka 1). V súlade so štatútom výboru prognóza uvažuje s legislatívou v pokročilom štádiu schvaľovania, najmä nové oslobodenie 13. a 14. platu. Toto opatrenie má negatívny vplyv na príjmy, ktorý rastie s postupným nábehom oslobodenia od zdravotných odvodov, DPFO a od roku 2019 aj od sociálnych odvodov.

² Dane sú zaradené do jednotlivých kategórií podľa toho, ktorý makroekonomický agregát má na ne najvýraznejší vplyv. SD = spotrebné dane, DPFOpod = DPFO podnikanie, DPFOzč = DPFO závislá činnosť, SD MO = spotrebná daň z minerálnych olejov, SO = sociálne odvody, ZO = zdravotné odvody.

Tabuľka 1: Legislatíva zapracovaná v prognóze (v mil. eur)

	ESA 2010			
	2018	2019	2020	2021
1. Nová legislatíva	-28	-25	-58	-122
Zavedenie 13. a 14. platu (1.5.2018)	-37	-82	-82	-135
Zrušenie OOP na ZO pre zamestnávateľov	22	85	75	66
Zavedenie OOP na SO pre dôchodcov (1.7.2018)	-9	-19	-19	-19
Ostatné	-4	-9	-32	-34
2. Aktualizácia platnej legislatívy	3	1	-7	
Aktualizácia OOP	25	17	12	
DP vyberaná zrážkou: vplyv dane z dividend	-12	-14	-16	
Ostatné	-9	-2	-3	
VPLYV LEGISLATÍVY SPOLU	-25	-24	-65	-122
VPLYV LEGISLATÍVY SPOLU (% HDP)	-0,03	-0,02	-0,06	-0,11

zdroj: IFP, *UloziskoIFP*

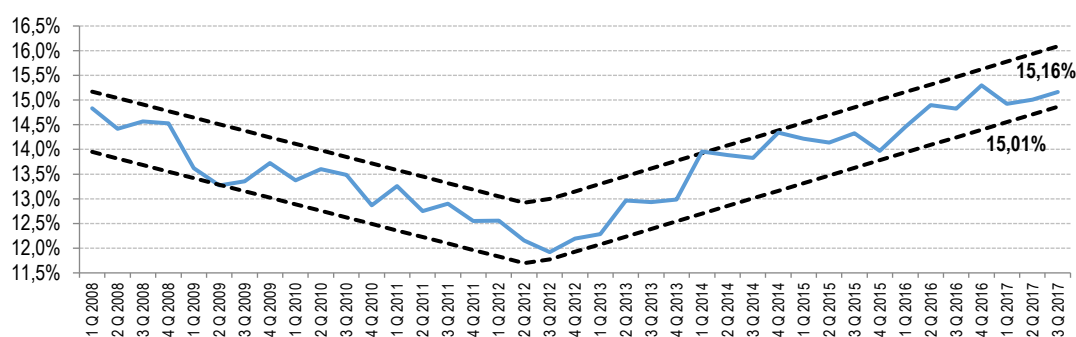
Výnos korporátnej dane ovplyvňuje najmä legislatíva

Výnos korporátnej dane znižujeme oproti septembrovej prognóze. Konečné údaje o výnose za rok 2016 korigujeme o 13 mil. eur nadol z titulu nižšieho zúčtovania dane s vplyvom na nasledujúce roky. Ponechávame naďalej stabilnú úroveň ziskovosti firiem pre rok 2017. Od roku 2018 znižuje akruálny výnos nižší rast makroekonomickej základne, ktorá zahŕňa vyššie mzdové náklady na príplatky za nočnú, sviatočnú a víkendovú prácu. Aktualizovaná daňová legislatíva upravuje odhad výpadku príjmov z titulu zrušenia daňovej licencie³ od roku 2018 a nové oslobodenie príjmov z predaja obchodného podielu od roku 2019.

EDS DPH opäť vzrástla

Úspešnosť výberu DPH naďalej rastie, keď efektívna sadzba DPH vzrástla v treťom štvrtroku 2017 z 15,01 % na 15,16 %. Výnos dane v roku 2017 revidujeme nahor v súlade so silnejším rastom spotreby domácností, ktorá bude prispievať k vyššiemu výberu aj v ďalších rokoch. Jednorazovo sa v roku 2017 na príjmoch pozitívne prejaví aj kontrolná činnosť Finančnej správy. Prognóza na roky 2018 až 2021 predpokladá udržanie úspešnosti výberu dane na úrovni odhadu roku 2017, ktorý zodpovedá posledným dvom známym kvartálom (Graf 4).⁴

Graf 4: Efektívna daňová sadzba DPH (%)

zdroj: IFP, *UloziskoIFP*

³ Viac informácií obsahuje komentár IFP [Licencia spravodlivosti?](#)

⁴ V prípade rastúcej úspešnosti DPH predpokladáme jej vývoj na horizonte prognózy v súlade s priemerom EDS za posledné dva kvartály, naopak v prípade poklesu na úrovni EDS posledného kvartálu.

Lepší makro ekonomický vývoj vidno najmä na rastúcich odvodoch

Rastúca mzdová báza prináša dodatočné zdroje na odvodoch a oproti septembru tak zvyšujeme odhad príjmov najmä pre Sociálnu poisťovňu a verejné zdravotné poistenie.

Sociálne a zdravotné odvody rástli v poslednom štvrtroku 2017 rýchlejšie než by indikoval vývoj mzdovej bázy.⁵ Aj keď previs rastu sa oproti prvému polroku zmenšil. Na rozdiel od zvýšenia odhadu pre sociálne odvody nechávame príjmy zdravotných odvodov takmer nezmenené. V rokoch 2018 až 2020 predpokladáme rast odvodov v súlade s mzdovou bázou.⁶ Dodatočné príjmy zo zrušenia odvodovej odpočítateľnej položky pre zamestnávateľa na zdravotných odvodoch čiastočne koriguje výpadok z titulu oslobodenia 13. a 14. platu.

Spotrebné dane sú poznačené horším výberom v závere roka 2017

Oproti septembrovej prognóze znižujeme celkový odhad výnosu spotrebných daní najmä pri minerálnom oleji (MO). Slabší než predpokladaný výber na MO a tabaku v záver roka 2017 sa pretavil do poklesu efektívnej daňovej sadzby. Do ďalších rokov premietame len časť výpadku pri MO vzhľadom na rastúcu reálnu spotrebu. Pozitívnejší vývoj makroekonomickej základne čiastočne kompenzuje horší vývoj spotrebných daní v nasledujúcich rokoch.

Vyvážené riziká prognózy

Riziká prognózy sú vyvážené. Pripravovaná legislatíva (ročné zúčtovanie sociálnych odvodov, rušenie výnimiek pri spotrebných daniach, daň z poistenia) predstavuje pozitívne riziko pre dane aj odvody. Nové opatrenia FS SR na boj s daňovými únikmi môžu zvýšiť výber DPH nad rámec prognózy. Negatívne riziko po skúsenostiach z minulého roka predstavuje vyrovnanie firemnej dane.

Ministerstvo financií SR v súlade s ústavným Zákonom o rozpočtovej zodpovednosti aktualizovalo a zverejňuje prognózy daňových a odvodových príjmov. Tieto prognózy boli prerokované na zasadnutí **Výboru pre daňové prognózy (VpDP) 8. februára 2018. KRRZ, NBS, Infostat, SISP, Tatrabanka, ČSOB a UniCreditBank označili prognózu za realistickú.**

Viac o daňových prognózach ako aj podkladové materiály je možné nájsť na [stránke IFP](#) v časti Ekonomické prognózy ⇒ [daňové prognózy](#).

Detailné údaje o vývoji jednotlivých daňových príjmoch na horizonte prognózy ako aj rozbitie príspevkov jednotlivých faktorov k aktualizácii prognózy, či podkladové údaje k jednotlivým dátam v komentári sú k dispozícii na [UloziskuIFP](#).

Materiál prezentuje názory autora a Inštitútu finančnej politiky, ktoré nemusia nevyhnutne odzrkadľovať oficiálne názory Ministerstva financií SR. Cieľom publikovania komentárov Inštitútu finančnej politiky (IFP) je podnecovať a zlepšovať odbornú a verejnú diskusiu na aktuálne ekonomické témy. Citácie textu by sa preto mali odkazovať na IFP (a nie MF SR), ako autora týchto názorov.

⁵ Mzdová báza predstavuje makroekonomickú základňu pre prognózu odvodov a DPFO a je rátaná ako súčin počtu registrovaných zamestnaných a objemu miezd. Viac v manuáli IFP <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=8958>.

⁶ Viac v Boxe 1 komentára <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=10738>.